

סדר מועד | מסכת פסחים דף ח' - י"ד
פרשת וישלח | י"ג - י"ט בכסלו (29 לנובמבר - 5 לדצמבר)

דף ח': העוסק במצוה - אינו ניזוק

בדף זה אומר התלמוד כי כאשר אדם עוסק במצוה, זכות המצוה מגנה עליו ושוברת עליו שלא יבזק חלילה, ואפילו כאשר סים לעסוק במצוה וחוזר לביתו, עדין זכות המצוה מגנה עליו.

מסופר בתלמוד כי בתקופה שבה בית המקדש היה קיים, יהודים היו עולים לירושלים, לבית המקדש, כדי לקיים את מצות התורה לעלות בחגים לבית המקדש, וה' שמר על הרכוש שלהם.

הם השאירו את הפרות שלהם לבדן בשדה והחיות הטורפות לא נגעו בהן לרעה. הם השאירו את התרנגולות שלהן לבד, בלא שמירה, והחולדות לא טרפו אותן, כל זאת מפני שה' שמר על רכושם של היהודים בשעה שקיימו את המצוות.

דף ט': החולדה שהתרוצצה עם החמץ

אם פתאום ראו חולדה רצה עם חמץ בבית לאחר סיום בדיקת חמץ חייבים לעשות בדיקת חמץ פעם נוספת בכל הבית.

אם תשאלו: "למה לחזור לבדוק? הן בודאי החולדה כבר אכלה את החמץ!". התלמוד מסביר שלפעמים החולדה משאירה מעט מהלחם, כדי שישאר לה אוכל כאשר תהיה רעבה. לכן, צריך לבדוק מחדש את כל הבית.

דף י': בדיקת חמץ אחרי פסח

חז"ל קבעו שזמן בדיקת חמץ הוא בליל ארבעה עשר בניסן, לילה אחד לפני ליל הסדר. מה יעשה אדם ששכח לבדוק חמץ בליל י"ד בניסן? הגמרא אומרת, שהוא צריך לבדוק את החמץ בערב פסח. אם גם בפקר הוא לא בדק, עליו לבדוק אפילו בחול המועד של פסח.

אבל רבי יהודה חולק וסובר, כי השוכח לבדוק את החמץ בערב פסח אסור לו לבדוק בכלל, מפני שקיים חשש שבבדיקת החמץ הוא אכן ימצא חמץ, וכאשר יחזיק אותו בידיו, ישכח שאסור לאכול חמץ ויאכל את החמץ. לכן אמר רבי יהודה: בחג הפסח אין בודקים את החמץ.

דף י"א: מתי מתחיל איסור חמץ?

איסור חמץ מתחיל בחצות היום של ערב פסח.

היום מחולק לשתיים עשרה שעות, וחצות היום הוא לאחר שעברו מחצית השעות, שש שעות. בתום השעה השישית נכנס לתוקפו איסור חמץ מן התורה.

חכמים חששו שאנשים יטעו בשעות, ולא ידעו מתי בדיוק סוף השעה השישית וימשיכו לאכול חמץ, לכן תיקנו חכמים שאסור לאכול חמץ מתחילת השעה החמישית - שעתים לפני הזמן שאסור לאכול חמץ מן התורה.

בשעה החמישית אסור לאכול חמץ, אך עדין מותר ליהנות ממנו, למכור אותו לנוכרי למשל, ולקבל ממנו כסף על החמץ. אבל כאשר חולפת השעה החמישית ומתחילה השעה השישית, חייבים לבער את החמץ, לשרוף אותו.

אם כן, "סוף זמן אכילת חמץ" הוא מתחילת שעה חמישית, ו"זמן ביעור חמץ" הוא מן השעה השישית.

מן התלמוד

סדר מועד,

מסכת פסחים, דף ח'

"למה צדיקים דומים בפני שכינה - כנר בפני האבוקה, ואמר רבא: אבוקה להבדלה מצווה מן המובחר"

רבנני - גדולים
זוטרי - קטנים

ח

הסבר: התלמוד שואל מדוע אי אפשר לבדוק את החמץ לאור אבוקה, הרי אורה דווקא חזק מאד.

★ | מן ההסטוריה

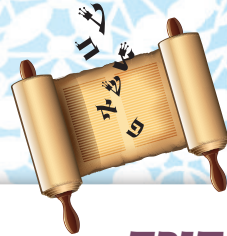
המרד הערבי הגדול

המרד הערבי הגדול, המכונה גם מאורעות תרצ"ו-תרצ"ט, היה מרד מאורגן שפרץ בארץ בשנת תרצ"ו. מטרת הערבים במרד היו למנוע הקמת מדינה יהודית, לפגוע בהתיישבות ולשכנע את הבריטים לקבל את דרישות הציבור הערבי. במהלך המרד תקפו הערבים יישובים יהודים, מוסדות בריטים ונציגי שלטון, ובנוסף לכך הכריזו על שביתה כללית כדי לפגוע במשק. למעלה מ-400 יהודים נרצחו במאורעות, ומספר יישובים קטנים נחרבו או ננטשו. המרד לא השיג את מטרותיו, ובסופו של דבר גרם יותר נזק לערבים מאשר ליישוב היהודי, שהמשיך לגדול ולהתחזק.

רכב לפינוי מסמרים מהכביש, 1936
(Wikipedia)

דבר תורה

יעקב שולח לעשיו מתנה גדולה מלאה בכל טוב, בתקווה לרכך את כעסו. אחרי שעשיו קצת "מהסס" הוא לוקח בשמחה את מתנותיו של יעקב, לא לפני שמתנהל ביניהם דו שיח קצר המלמד אותנו על ההבדל העצום שביניהם: עשיו אומר ליעקב שהוא לא מעוניין לקחת כלום: **"יש לי רב אחי, יהי לך אשר לך"**, ויעקב משיב ואומר: **"קח נא את ברכתי...כי חנני אלוקים וכי יש לי כל"**.

לעשיו יש רכוש גדול כפי שהוא מעיד, אך זה לא מספיק לו, לכן הוא אומר **"יש לי רב"** - הרבה, אך לא מספיק. לעומתו, יעקב שמח בחלקו, בין אם יש לו הרבה ובין אם מעט: **"יש לי כל"** הוא אומר, שכן העשיר האמיתי הוא השמח בחלקו.

מתפללים

לפניכם אירוע שעור דיון משפחתי סוער:

משפחת כהן התקשרה ביום שישי לחנות פרחים וביקשה לשלוח לכבוד שבת זר פרחים גדול ויקר למשפחת לוי לכבוד שמחה במשפחתם, וישלמה על הזר. מחנות הפרחים התקשרו למשפחת לוי להגיד להם ששליח עם הזר יגיע לפני שבת. השליח אכן הגיע, דפק בדלת, וכשלא ענו לו, הניח את הזר ליד הדלת והמשיך לדרכו. מה שקרה זה שמשפחת לוי נסעה לשבת, וכשחזרה ביום ראשון בבוקר הזר כבר היה יבש ונבול כולו. עכשיו התחיל דיון סוער.

מצד שני:

חנות הפרחים אמרה שהיא הודיעה למשפחה שהשליח בדרך וזה היה על דעתם, וזה שהם לא היו בבית זו בעיה שלהם ולא של השליח שמבחינתו עשה את העבודה שלו והביא את הפרחים עד דלת הלקוח.

מצד אחד:

משפחת כהן טענה שהשליח היה צריך לוודא שהמשפחה בבית, ואם לא - היה צריך להחזיר את הפרחים לחנות.

וא... מה?
עצתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשותף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

חמד של מושג

מינהל החינוך הדתי
הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

עדים זוממים

עדים זוממים הם אנשים שהעידו בבית הדין נגד אדם מסוים, ולאחר מכן הגיעו עדים אחרים וטענו כלפיהם: **"איך ראיתם את אותו האירוע, הרי באותו הזמן הייתם איתנו במקום אחר!"**. התורה קובעת שעונשם של העדים הזוממים יהיה זהה לעונש אותו רצו לגרום לאיש שהעידו עליו, למשל אם רצו לחייב אותו במלקות - הם עצמם יקבלו מלקות.

מי אני?

- הכינוי שלי היה "הידיד".
- הקמתי את פלגות הלילה המיוחדות.
- למרות שלא הייתי יהודי, סייעתי רבות להגנת היישוב היהודי בארץ.
- נהרגתי בהתרוסקות מטוס בהודו.

מינחל לאור

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934		2883	2448	2448		2238	1948	0
															
495 חתימת התלמוד	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 וגלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו	-3760 בריאת העולם

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

התבוננו היטב בציור וענו על השאלות הבאות:

- 1 מי האיש המרכזי בציור?
- 2 לאיזו יחידה השתייכו הלוחמים שבציור?
- 3 מה הקשר של הדמות להודו וחבש?
- 4 למה רומז המטוס שצולל בציור ומתי זה קרה?

המטוס שצולל עומד על
זמן של 7 דקות. מה
השאלה שצריך לשאול?
המטוס שצולל עומד על
זמן של 7 דקות. מה
השאלה שצריך לשאול?

מי אני?

- א. היינו חברי יחידה צבאית ששילבה בין חיילים בריטים ויהודים.
- ב. בראשנו עמד אורד צ'רלס וינגייט.
- ג. תפקידנו היה לפעול נגד הערבים במהלך המרד הערבי הגדול.
- ד. תורת הלחימה שלנו שימשה בהמשך את ארגון ההגנה.

המטוס שצולל עומד על

5780
ה'תש"פ

5778
ה'תשע"ח

5727
ה'תשכ"ז

5708
ה'תש"ח

5707
ה'תש"ז

5699
ה'תרצ"ט

5657
ה'תר"ץ

5323
ה'רמ"ח

5260
ה'תש"ז

5258
ה'תש"ז

4900
ה'תר"ם

4800
ה'רשי"

4650
ה'רבי טעדיה גאון

4260
ה'תקפ"ח

510
ה'תקפ"ח

510
ה'תקפ"ח

2019
שנת סיום הש"ס
ללומי הדף היומי

2017
70 שנה
למדינה

1969
הרב
אריה לזין

1967
מלחמת
ששת הימים

1948
הקמת
המדינה

1947
מלחמת
העצמאות

1939
שוואה

1897
הרצל

רבי יוסף
קארו

1500
העת
החדשה

1492
גירוש ספרד

510
ימי הביניים
תקופת הראשונים

סדר מועד | מסכת פסחים, דפים י"ב - י"ד

דף י"ב: עדים בבית הדין

אם שני אנשים ראו שראובן עבר עברה, הם הולכים לבית הדין וכל אחד מהם מספר באוזני הדיינים מה הוא יודע ומה הוא ראה שראובן עשה.

אחר כך מתחילים חברי בית הדין לחקור את העדים, כדי לדעת שאינם משקרים. אחת השאלות שבית הדין שואל אותם היא: "באיזה יום ראיתם את ראובן עובר עברה?" אם העד הראשון עונה "ביום שלישי", והעד השני אומר "ביום רביעי", יודעים הדיינים שהם משקרים.

מה קורה אם שני העדים אומרים שהמעשה קרה ביום שלישי, אך העד הראשון אומר שהמעשה התרחש בשעה שמונה בבוקר והעד השני אומר שהוא התרחש בשעה עשר בבוקר, האם הם שקרנים?

רבי יהודה אומר שלא, מפני שאנשים עלולים לטעות בשעות ולחשוב שהשעה היתה אחרת, לכן, אי אפשר לקבוע שהם שקרנים.

דף י"ג: למכור חמץ שלא שייך לי

פעם אחת הפקיד יהודי שני שקים אצל "יוחנן חקוקאה", כדי שישמור לו עליהם.

השקים הללו היו מחוברים, ויוחנן ראה דרך החורים כי יש בהם חמץ. כאשר הגיע ערב פסח הוא התחיל לפחד, מה יהיה? היהודי שהפקיד אצלו את החמץ לא בא עדין לקחת אותו - מה יהיה?

הלך יוחנן אל רבי יהודה הנשיא מסדר המשנה, ושאל אותו אם מותר לו למכור את החמץ לנוכרי, אפילו שהחמץ לא שייך לו. כאשר הגיעה השעה החמישית מתחילת היום, ועוד מעט יתחיל איסור חמץ, הורה רבי יהודה הנשיא ליוחנן: "מכור את החמץ, אפילו שהוא אינו שלך".

מדוע? מפני שמוותר למכור חמץ של השני כדי שהוא לא יפסיד, והרי אם לא היו מוכרים את החמץ לנוכרי, היו חייבים לשרוף אותו בערב פסח, לפני השעה השישית.

דף י"ד: דרגות הטומאה

יש סוגים שונים של טומאה. יש דברים שמקבלים טומאה, ואחר כך נטמא מי שנוגע בהם, ויש דברים שמקבלים טומאה, אבל מי שנוגע בהם לא נטמא. "אבי אבות הטומאה": אדם מת נקרא "אבי אבות הטומאה", מפני שבמת יש את הטומאה החזקה ביותר.

"אב הטומאה": הנוגע במת מכווה "אב הטומאה". גם שרץ מת טמא הוא בדרגת "אב הטומאה".

"ראשון לטומאה": הנוגע ב"אב הטומאה" נטמא גם הוא ודרגת הטומאה שלו מכווה "ראשון לטומאה".

"שני לטומאה": אדם שנוגע ב"ראשון לטומאה" אינו נטמא, אך דבר מאכל שנוגע ב"ראשון לטומאה" נטמא, והוא מכווה "שני לטומאה".

חיצת הוא והיא

1. הוא - ההפך מהעמיד, היא - חטא

					-				
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--

2. הוא - מתחפר באדמה,

היא - מתרוצצת בבתיים

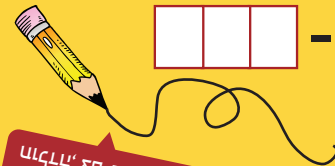
					-				
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--

3. הוא - לא אוכל, היא - שיער קלוע

				-			
--	--	--	--	---	--	--	--

4. הוא - מדווח לשופטים, היא - קהילה

				-			
--	--	--	--	---	--	--	--

(טל-טל 'טל-טל' 'טל-טל'
טל-טל 'טל-טל' 'טל-טל')

שאלות השבוע

1. מאיזו שעה אסור לאכול חמץ בערב פסח?

2. מתי מותר לאדם למכור חבץ שלא שייך לו?

3. מהי מדרגת הטומאה של שרץ?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

מייד ועורך: מאיר יעקבסון
מנהל חינוכי ועורך: אבי רט
יו"ר חבר הנאמנים: רוח חיים פריילימן

בחנות חברת MEDISON
Talmudisraeli@Medison.co.il
טל: 03-9250225 פקס: 03-9265608

תלמוד ישראלי